

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ – ΕΝΟΤΗΤΑ 5η

Α. ΚΕΙΜΕΝΟ: «Ο πλούτος της αττικής γης», Ξενοφῶν, Πόροι 1.1-5 (διασκευή)

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῶν Ἀθήνησι προεστηκότων ἔλεγόν τινες
ὡς γινώσκουσι μὲν τὸ δίκαιον,
διὰ δὲ τὴν τοῦ πλήθους πενίαν
ἀναγκάζονται ἀδικώτεροι εἶναι
περὶ τὰς πόλεις.
Ἐκ τούτου ἐπεχείρησα σκοπεῖν
εἴ πῃ δύναιτ' ἂν οἱ πολῖται
διατρέφεσθαι ἐκ τῆς ἑαυτῶν.
Τοῦτο μὲν οὖν εὐθύς ἀνεφαίνετό μοι,
ὅτι ἡ χώρα πέφυκεν
οἷα πλείστας προσόδους παρέχεσθαι.
Αἱ μὲν γὰρ ὄραι ἐνθάδε πρατόταται εἰσιν·
ἃ δὲ πολλαχοῦ οὐδὲ βλαστάνει.
ἐνθάδε καρποφορεῖ
Ἵσπερ δὲ ἡ γῆ, οὕτω καὶ ἡ θάλαττα
ἡ περὶ τὴν χώραν παμφορωτάτη ἐστίν.
Καὶ μὴν ὅσαπερ ἀγαθὰ
οἱ θεοὶ ἐν ταῖς ὥραις παρέχουσι,
καὶ ταῦτα πάντα ἐνταῦθα πρῶταίτα μὲν ἄρχεται,
ὀψιαίτατα δὲ λήγει.
Πρὸς τούτοις καὶ αἰδία ἀγαθὰ ἔχει ἡ χώρα.
Πέφυκε μὲν γὰρ λίθος ἐν αὐτῇ ἄφθονος,
ἐξ οὗ γίνονται κάλλιστοι μὲν ναοί,
κάλλιστοι δὲ βωμοί,
εὐπρεπέστατα δὲ θεοῖς ἀγάλματα.
Ἔστι δὲ καὶ γῆ ἡ σπειρομένη μὲν
οὐ φέρει καρπὸν,

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Μερικοὶ ἀπὸ τῶν ηγετῶν τῆς Ἀθήνας ἔλεγαν
ὅτι δῆθεν γνωρίζουν τὸ δίκαιο,
λόγω τῆς φτώχειας ὁμῶς τοῦ λαοῦ
ἀναγκάζονται νὰ εἶναι περισσότερο ἀδικοὶ
ἀπέναντι στις (ἄλλες) πόλεις.
Ἐξαιτίας αὐτοῦ ἐπιχείρησα νὰ διερευνήσω
ἀν μὲ κάποιο τρόπο οἱ πολῖτες θὰ μπορούσαν
νὰ συντηρηθοῦν ἀπὸ τῆς χώρας τους.
Ἀμέσως λοιπὸν ἀρχισὰ νὰ σχηματίζω αὐτὴ τὴ γνώμη,
ὅτι δηλαδὴ ἡ χώρα εἶναι ἀπὸ τὴ φύση τῆς προικισμένη
νὰ παρέχει πάρα πολλὰ ἔσοδα.
Διότι οἱ εποχὲς ἐδῶ εἶναι πάρα πολὺ ἥπιες·
καὶ τὰ φυτὰ που σὲ πολλὰ ἄλλα μέρη οὔτε καν φυτρώνουν
ἐδῶ καρποφοροῦν (παράγουν καρπούς).
Καὶ ὅπως ἀκριβῶς ἡ γῆ, ἐτσι καὶ ἡ θάλασσα
γύρω ἀπὸ τὴ χώρα εἶναι πολὺ προσοδοφόρα.
Καὶ ἀσφαλῶς ὅσα βέβαια ἀγαθὰ
οἱ θεοὶ προσφέρουν στὴ διάρκεια τῶν εποχῶν,
ὅλα αὐτὰ ἐδῶ πάρα πολὺ νωρὶς ἀρχίζουν,
καὶ σταματοῦν πάρα πολὺ ἀργά.
Ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὰ ἡ χώρα ἔχει καὶ παντοτινά ἀγαθὰ.
Υπάρχει ἐκ φύσεως δηλαδὴ σ' αὐτὴν ἀφθονο μάρμαρο,
ἀπὸ το ὁποῖο φτιάχνονται πάρα πολὺ ὄμορφοι ναοί,
πάρα πολὺ ωραῖοι βωμοί,
πάρα πολὺ κομψὰ ἀγάλματα γιὰ τοὺς θεοὺς.
Υπάρχουν καὶ μερικὲς περιοχὲς που, ὅταν καλλιεργοῦνται,
δεν καρποφοροῦν,

ὀρυττομένη δὲ
πολλαπλασίους τρέφει
ἢ εἰ σῖτον ἔφερε.
Καὶ μὴν ὑπάργυρός ἐστι.

ὅταν ὁμως αξιοποιούνται για εξόρυξη,
μπορούν να θρέψουν πολύ περισσότερους
απ' ὅσους (θα ἔτρεφαν), αν καλλιεργούνταν.
Και ασφαλώς ἔχει κοιτάσματα αργύρου.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

1. Τι ισχυρίζονται ορισμένοι ἄρχοντες των Αθηναίων, για να δικαιολογήσουν το ὅτι αδικούν τους ἄλλους Ἕλληνες;
2. Τι ἄρχισε να ερευνᾷ ο Ξενοφών και ποια γνώμη ἄρχισε να σχηματίζει στην ἔρευνά του για το αν θα μπορούσαν να συντηρηθοῦν οἱ Αθηναῖοι ἀπὸ τὴ χώρα τους;
3. Σε ποια επιχειρήματα στηρίζει τὴν ἀποψή του ο Ξενοφώντας ὅτι ἡ χώρα του εἶναι ικανή να παρέχει πάρα πολλά ἔσοδα;
4. Ποια επαγγέλματα ευνοοῦσε ἡ αττική γη, ὅπως τὴν περιγράφει ο Ξενοφώντας;

ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις τῆς στήλης Α' με τὴ σημασία τους στη στήλη Β':

Α'	Β'
1. προεστηκότες	α. εἶναι ἀπὸ τὴ φύση τῆς
2. πενία	β. πάρα πολὺ ἀργά
3. σκοπεῶ	γ. ἐποχή
4. διατρέφομαι	δ. συντηροῦμαι
5. πέφυκε	ε. ἐδῶ
6. ὦρα	στ. ἠγέτες
7. ὀψιαίτατα	ζ. ἔσοδο
8. πρόσσοδος	η. κάποιοι
9. τινές	θ. φτώχεια
10. ἐνταῦθα	ι. διερευνῶ

2. Να αντιγράψετε στο τετράδιό σας τὶς ἀκόλουθες φράσεις του κειμένου και να δώσετε τὴ σημασία τους:

- διὰ τὴν τοῦ πλήθους πενίαν
- ἐπεχείρησα σκοπεῖν
- Αἱ μὲν γάρ ὦραι ἐνθάδε πρατόταταί εἰσιν
- αἶδια ἀγαθὰ ἔχει ἡ χώρα

ΑΣΚΗΣΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

1. τὰς προσόδους, τὰ ἀγαθὰ, ὁ λίθος, οἱ βωμοί, τὸν καρπὸν: να γράψετε τὶς πλάγιες πτώσεις του ἄλλου αριθμοῦ.